

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

44 שכל מידה ומידה היתה בתוקף גדול ולא הייתה 'התכללות' של המידות בינם
45 לבין עצמן כמו 'חסד שבגבורה' ו'גבורה שבחסד' וכדומה וְעֵנִין זֶה של
46 תוקף ו'ישות' עד כדי כך שהכלי לא יכול להגביל ולהכיל את האור הוא
47 רק בְּשָׂאֵר הַמִּדּוֹת (חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד יסוד), וְלֹא
48 בְּבַחֲיִנַת מַלְכוּת, שְׂאֵינָהּ
49 בְּבַחֲיִנַת יֵשׁ מוֹרְגֵשׁ כַּל־פֶּה, וְהֵינּוּ, שְׁעַם הַיּוֹתֵה בְּחִינַת יֵשׁ
50 גם ספירת המלכות היא ספירה עם
51 'ישות' ומציאות מוגדרת, מְפַל־
52 מְקוֹם יֵשׁ בָּהּ בספירת המלכות,
53 במקביל לעניין היש' גַּם בְּחִינַת
54 בְּטוּל, וְסוּבְלַת בְּטַבְעָה שְׁנֵי
55 הַפְּכִים הִלְלוּ של 'ישות' ו'ביטול'
56 יחד, וְלִכְּן לֹא הָיָה בָּהּ
57 שְׂבִירָה וְנִפְיָה לְגַמְרֵי כמו
58 בשאר ששת המידות דעולם התורה,
59 אֲלֵא 'שבירת הכלים' בעולם התורה
60 פעלה בספירת המלכות רק בְּאוֹפֵן
61 ד'אַרְעָא אַתְבְּטַלַת', שְׁנַעְדָּר
62 אור התפשטותה בְּלִבָּד ואורה
63 התבטל וחזל להאיר.
64

65 ופירוש השני בדברי הזוהר ארעא
66 אתבטלת, כַּמְבָּאָר ב'לְקוּטֵי
67 תוֹרָה'⁵ לאדמו"ר הזקן לגבי
68 משמעות המושג בעבודת ה' בְּעֵנִין
69 ה'מְסוּרֹת נִפְשׁ' ההתמסרות
70 המוחלטת של האדם לאלוקות
71 בַּתְּפִלָּה, עַד כִּי כִךְ שֶׁתְּבַטֵּל
72 כַּח מַהוּת הַנִּפְשׁ כְּמִצִּיאוֹת בְּפִי
73 עצמה והנפש התבטל לאלוקות ותהיה
74 נכללת באלוקות, כְּשֶׁלְּהִבַּת של נר
75 הַעוֹלָה מְאֵלֶיהָ כלפי מעלה
76 לְהַקְלֵל להיות כלולה, תוך ביטול
77 ואיבוד המציאות האישית וְלְהַדְּבִק
78 בְּאוּרוֹ תִּתְבַרֵּךְ, שְׁזָהוּ עֵנִין
79 "אַרְעָא אַתְבְּטַלַת" ביטול
80 המציאות והמהות של נפש האדם כלפי
81 האלוקות.

82 וּבַהֲתַאֵם לָזֶה לשני הפירושים בארעא אתבטלת' יֵשׁ גַּם שְׁנֵי
83 פִּירוּשִׁים בְּעֵנִין טענת המרגלים שלא רצו להיכנס לארץ ישראל בטענה
84 שהיא אֲרָץ אֲכֵלֹת יוֹשְׁבֶיהָ כמובא בתחילת המאמר.
85 פִּירוּשׁ הָרֵאשׁוֹן, כְּדֹאִיתָא כמובא ב'לְקוּטֵי תוֹרָה' בְּפִרְשָׁתָנוּ⁶
86 פרשת שלח שהמרגלים סברו שעדיף להישאר במדבר ולא להיכנס לארץ

1 לְהִבִּין עֵנִין המשמעות הפנימית של טַעֲנַת הַמְּרַגְלִים שְׁלֹא רָצוּ
2 לְיַכְנֵס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ שֶׁהִיא אֲרָץ אֲכֵלֹת יוֹשְׁבֶיהָ¹,
3 יֵשׁ לְהַקְדִּים וְלְבָאָר הָעֵנִין הַנּוֹכַח בּוֹהֵר דְאַרְעָא אַתְבְּטַלַת²
4 הארץ התבטלה, וכפי שיוסבר להלן (שְׁזָהוּ עַל־דֶּרֶךְ "אַרְץ אֲכֵלֹת
5 יוֹשְׁבֶיהָ" שגם משמעותו היא ביטול
6 עניינה האמיתי של הארץ שתמורת
7 היותה מקום מושב לדרים עליה היא
8 נעשית 'אוכלת יושביה'), שְׁיֵשׁ בְּזֶה
9 שְׁנֵי פִירוּשִׁים³ בתורת החסידות.
10 פִּירוּשׁ הָרֵאשׁוֹן, שְׁפָאֲשׁוּר

11 מְלִכִין קְדָמָאִין המלכים הקדמונים
12 ד'תְּהוֹ' של עולם התורה שקדם
13 לעולם ה'תיקון', כפי שיוסבר בסמוך,
14 נָפְלוּ בְּשִׁבְרֵית הַפְּלִים, הֵנָּה
15 סְפִירַת הַמַּלְכוּת (אַרְעָא)
16 הִקְרַאת אֶרֶץ כִּי כִשֶׁם שֶׁהָאֶרֶץ מְצַמִּיחָה
17 פִּירוֹת, כִּךְ סְפִירַת הַמַּלְכוּת הִיא
18 הַסְפִּירָה שְׂבִאֲמִצְעוּתָהּ הִיא הַתְּהוֹת
19 הַנְּבִרָאִים, וְכִשֶׁם שֶׁהָאֶרֶץ הִיא כְּבִיטוּל
20 ("שהכול דשין עליה"), כִּךְ סְפִירַת
21 הַמַּלְכוּת עֵנִינָהּ הוּא בִיטוּל, "דלית לה
22 מַגְרָמָה כְּלוּם", וּבַעֲבוּרַת ה' הוּא עֵנִין
23 קַבְלַת עוֹל מַלְכוּת שְׁמַיִם) רַק
24 אַתְבְּטַלַת מִפְּעוּלָתָהּ, אֲבָל לֹא
25 נְפִלָה בְּשִׁבְרֵיהָ כו', כְּלוּמֵר, עַל
26 הַכְּתוּב בְּפִרְשַׁת וַיִּשְׁלַח אֹדוֹת הַמַּלְכִּים
27 שֶׁמְלַכּוֹ בְּאֹדוֹם לִפְנֵי מִלּוֹךְ מֶלֶךְ לְבָנֵי
28 יִשְׂרָאֵל, מְבוֹאֵר בְּקַבְלָה וְחִסְדוֹת
29 שְׂבִיבֵי הַרוּחָנִי הַכּוֹנֵנָה לְכַךְ שֶׁלְעוֹלָם
30 כְּפִי שֶׁנִּבְרָא לְבִסּוּף, הַנִּקְרָא 'עוֹלָם
31 הַתִּיקוּן' קִדְם 'עוֹלָם הַתְּהוֹ' וּבַעֲדוֹ
32 שְׂבִיבֵי הַיֵּשׁ 'סֹדֵר הַתְּשַׁלְּשׁוֹת'
33 מְסוּדָר בּוֹ הָאֹר הָאֱלוּקִי יוֹרֵד וּמֵאִיר
34 מְדִרְגָה לְדִרְגָה כִּשֶׁהָאֹרוֹת מְלוּבָשִׁים
35 בְּכִלִּים, הוּי בְּעוֹלָם הַתְּהוֹ, עוֹלָמָם שֶׁל
36 הַמַּלְכִּים הַקְּדוּמִים, הוּי אֹרוֹת מְרוּבִים
37 וְכִלִּים מוֹעֵטִים דְּבַר שְׂגָרָם לִשְׂבִירַת
38 הַכִּלִּים' שֶׁלֹא יִכְלוּ לְהַכִּיל אֶת הָאֹרוֹת

39 המרוובים, וְכַתּוּבָא מְשִׁבֵּרַת הַכִּלִּים הִייתָה 'נְפִילָה' שֶׁל נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה, וְעַל
40 כִּךְ מְבוֹאֵר כֹּאֵן שֶׁ'שְׂבִירָה' הִייתָה בְּעִיקָר בְּמִידוֹת שְׂבִעוֹלָם הַתְּהוֹ אֲבָל סְפִירַת
41 הַמַּלְכוּת רַק הַתְּבַטְלָה וְלֹא הִייתָה בַּח 'נְפִילָה' וְשְׂבִירָה' וְטַעֲמָה הַדְּבָרָה⁴,
42 כִּי הַטַּעֲמָה לְסַבַּת הַשְּׂבִירָה הוּא מְפָנֵי שְׁהִיָּה בְּהֵם בְּחִינַת
43 'ישות כו', כְּמְבוֹאֵר בְּחִסְדוֹת שְׂבִירַת הַכִּלִּים' בְּעוֹלָם הַתְּהוֹ נְגִרְמָה מִכֵּךְ

בס"ד. שבת פרשת שלח, מבה"ח תמוז, ה'תשכ"ה

(הנחה בלתי מוגה)

1 לְהִבִּין עֵנִין טַעֲנַת הַמְּרַגְלִים שְׁלֹא רָצוּ לְיַכְנֵס
2 לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ שֶׁהִיא אֲרָץ אֲכֵלֹת
3 יוֹשְׁבֶיהָ¹, יֵשׁ לְהַקְדִּים וְלְבָאָר הָעֵנִין דְאַרְעָא
4 אַתְבְּטַלַת² (שְׁזָהוּ עַל־דֶּרֶךְ "אַרְץ אֲכֵלֹת
5 יוֹשְׁבֶיהָ"), שְׁיֵשׁ בְּזֶה שְׁנֵי פִירוּשִׁים³. פִּירוּשׁ
6 הָרֵאשׁוֹן, שְׁפָאֲשׁוּר מְלִכִין קְדָמָאִין ד'תְּהוֹ' נָפְלוּ
7 בְּשִׁבְרֵית הַפְּלִים, הֵנָּה סְפִירַת הַמַּלְכוּת (אַרְעָא)
8 רַק אַתְבְּטַלַת מִפְּעוּלָתָהּ, אֲבָל לֹא נָפְלָה בְּשִׁבְרֵיהָ
9 כו', וְטַעֲמָה הַדְּבָרָה⁴, כִּי הַטַּעֲמָה לְסַבַּת הַשְּׂבִירָה
10 הוּא מְפָנֵי שְׁהִיָּה בְּהֵם בְּחִינַת 'ישות כו', וְעֵנִין
11 זֶה הוּא רַק בְּשָׂאֵר הַמִּדּוֹת, וְלֹא בְּבַחֲיִנַת מַלְכוּת,
12 שְׂאֵינָהּ בְּבַחֲיִנַת יֵשׁ מוֹרְגֵשׁ כַּל־פֶּה, וְהֵינּוּ, שְׁעַם
13 הַיּוֹתֵה בְּחִינַת יֵשׁ, מְפַל־מְקוֹם יֵשׁ בָּהּ גַּם בְּחִינַת
14 בְּטוּל, וְסוּבְלַת בְּטַבְעָה שְׁנֵי הַפְּכִים הִלְלוּ יחד,
15 וְלִכְּן לֹא הָיָה בָּהּ שְׂבִירָה וְנִפְיָה לְגַמְרֵי, אֲלֵא
16 רַק בְּאוֹפֵן ד'אַרְעָא אַתְבְּטַלַת', שְׁנַעְדָּר אֹר
17 הַתְּפִשְׁטוּתָהּ בְּלִבָּד. וּפִירוּשׁ הַשְּׁנִי, כְּמְבָאָר
18 ב'לְקוּטֵי תוֹרָה'⁵ בְּעֵנִין ה'מְסוּרֹת נִפְשׁ' בַּתְּפִלָּה,
19 עַד שֶׁתְּבַטֵּל כַּח מַהוּת הַנִּפְשׁ, כְּשֶׁלְּהִבַּת הַעוֹלָה
20 מְאֵלֶיהָ לְהַקְלֵל וְלְהַדְּבִק בְּאוּרוֹ תִּתְבַרֵּךְ, שְׁזָהוּ
21 עֵנִין "אַרְעָא אַתְבְּטַלַת". וּבַהֲתַאֵם לָזֶה יֵשׁ גַּם
22 שְׁנֵי פִירוּשִׁים בְּעֵנִין אֲרָץ אֲכֵלֹת יוֹשְׁבֶיהָ. פִּירוּשׁ
23 הָרֵאשׁוֹן, כְּדֹאִיתָא ב'לְקוּטֵי תוֹרָה' בְּפִרְשָׁתָנוּ⁶

(1) פרשתנו יג, לב. (2) ספרא דצניעותא רפ"א - זח"ב קעו, ב. (3) ראה גם סה"מ תרל"א ס"ע שמו ואילך. (4) ראה גם אוה"ת בראשית יז, ב. (5) בהר מ, א. (6) וראה גם לקו"ת דרושי שמע"צ עט, ג.

שבת פרשת שלח, מבה"ח תמוז, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 ישראל כיוון "שֶׁהָיָה בְּדַעְתָּם שָׂאֵם יְהִיֶה גְלוֹי אֹר־אֵין־סוֹף
 2 בְּרוּף־הוּא לְמַטָּה בְּעוֹלָם הוּא (עַל־יְדֵי קִיּוּם מַצּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת
 3 דְּבַר שֶׁאִפְשָׁר דּוּקָא בֶּאֱרֵץ יִשְׂרָאֵל וְלֹא בַּמִּדְבָּר) כְּמוֹ לְמַעְלָה בְּעוֹלָמוֹת
 4 הָעֲלִיּוֹנִים הַרוּחָנִיִּים, יִבְטְלוּ מִמְצִיאוֹתָם לְגַמְרֵי אֵל מוֹל הַגִּילּוּי הַגְּדוֹל
 5 וְהַעֲצוּם שֶׁל אֹר הַאֵין־סוֹף, וְהַמְּרַגְלִים

ובמיוחד לצורך קיום מצוות) פִּינּוּן שֶׁהָיָה הַמְּרַגְלִים יִרְאִים שֶׁמָּא לֹא
 43 זֶה בְּלִבְד שְׂלֵא יַעֲלֶה בְּיָדָם לְבָרֶם כּוֹ' וְלַהֲעֵלוֹת אֶת הַדְּבָרִים
 44 הַגְּשָׁמִיִּים, אֲלֵא אֲדַרְבָּה, שֶׁהַהֲתַעֲסָקוֹת בְּדְבָרִים הַגְּשָׁמִיִּים
 45 תִּזְיָק לָהֶם עֲצָמָם, פִּינּוּן שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יִשְׁבּוּא בְּמַגַּע עִם גְּשָׁמִיּוֹת
 46 וְחֹמְרוֹת יִפְלוּ מִמְּדַרְגָּתָם

6 לֹא רָצוּ לֵאבֹד וּלְבַטֵּל אֶת מִצִּיאוֹתָם
 7 לְחֻטּוֹי, וְזֶהוּ "אֲכַלְתָּ
 8 יוֹשְׁבֵיָהּ"⁷, הַמְּרַגְלִים לֹא רָצוּ
 9 לְהִכְנֵס לְאֶרֶץ בִּירוּעַם שֶׁהָאֶרֶץ הִיא כּוֹז
 10 שְׁנוּרֵמַת לְיוֹשְׁבֵי־בָהּ הַהֲבַטֵּל לְגַמְרֵי
 11 מִמְצִיאוֹתָם "פִּירוּשׁ, "יוֹשְׁבֵיָהּ"⁷
 12 אֵלֶּה שְׁעוֹבְדִים אֶת ה' בֶּאֱרֵץ, בְּעוֹלָם
 13 הַזֶּה, וּמְקִימִים מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת
 14 הַמְּמַשְׁכּוֹת גִּילּוּי אֱלוּקוֹת בְּעוֹלָם אֵין
 15 תּוֹפְסִין מְקוֹם לְעֲצָמָן כָּלֵל
 16 וּמְבַטְלִין עֲצָמָן אֶת הַמִּצְוֹת
 17 וְהַמְּהוּת הָאִשִּׁית שֶׁלָּהֶם לְיַחֲדוֹ
 18 יִתְבָּרַךְ לְאַחֲדוֹת ה' שֶׁבַּתְּחַתּוּנִים

הַרוּחָנִית הַנְּעֻלִית בַּהּ הִיּוּ בַּהֲיוֹתָם
 48 בַּמִּדְבָּר לֵאלֹא צוּרָה כֻּלָּל לְבוֹא בְּמַגַּע עִם
 49 דְּבָרִים גְּשָׁמִיִּים כּוֹ' ¹¹ (שֶׁזֶּהוּ עַל־
 50 דְּרָף פִּירוּשׁ הַרְאֵשׁוֹן בְּ"אַרְעָא
 51 אֲתַבְטַלְתָּ", שֶׁקְשׁוּר עִם עֲנִיָּן
 52 שְׁבִירַת הַפְּלִים דְ'תַהוּ',
 53 כְּדִלְקָמָן כְּפִי שְׁיוֹסְבֵר לְהֵלֵן אֹדוֹת
 54 הַקְּשֵׁר שֶׁל שְׁבִירַת הַכִּלִּים וּנְפִילַת
 55 הַנִּיּוּצוֹת לְעִבּוּדַת הַבִּירוּרִים).

19 כְּפִי שֶׁהִיא בְּעוֹלָמוֹת הַתַּחַתּוּנִים
 20 לְהִיּוֹת אֵין עוֹד כּוֹ' ⁸ שִׁיּוּהָ
 21 גְלוּי כִּיּוֹד 'אֵין עוֹד מַלְבָּדוֹ' וְאֵין
 22 מִצִּיאוֹת נּוֹסֶפֶת מַלְבַּד מִצִּיאוֹת ה'
 23 (שֶׁזֶּהוּ פִירוּשׁ זֶה בִּ'אַרְץ אוֹכַלְתָּ
 24 יוֹשְׁבֵיָהּ' הוּא עַל־דְּרָף פִּירוּשׁ
 25 הַשְּׁנִי בְּ"אַרְעָא אֲתַבְטַלְתָּ",
 26 שֶׁהוּא עֲנִיָּן בְּטוֹל מִמְצִיאוֹתָם
 27 בִּיטוֹל מוֹחַלֵּט שֶׁל הַמִּצִּיאוֹת הָאִשִּׁית,
 28 וְלֹא 'בִּיטוֹל הִישׁ בְּלַבַּד, כֹּאמֹר לְעֵיל
 29 שֶׁהַכּוֹנֵה לְמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ מוֹחַלֵּט
 30 בְּתַפִּילָה עַד לְדַבְּקוֹת וְהַתְּכַלּוֹת
 31 (בִּאֱלוּקוֹת).

56 (ב) וְהָעֲנִיָּן בְּזֶה, כְּמַבְאָר
 57 בְּלִקוּטֵי תוֹרָה' רִישׁ בַּהֲתַחַלַּת
 58 פְּרָשְׁתְּנוּ ¹² פִּרְשַׁת שֶׁלָּה בְּעִנְיָן
 59 מַהוּת הַפְּנִימִית הַרוּחָנִית שֶׁל
 60 מְדַרְגַּת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. דְּהַנְּהָ, ¹³
 61 כָּל הַמִּצְוֹת הַמַּעֲשִׂיּוֹת בְּשׁוּנָה
 62 מִהַמִּצְוֹת שְׁקִיּוּמָן הוּא בְּמַחֲשָׁבָה אוֹ
 63 בְּדִבּוּר רוּבֵן כְּכּוֹלֵן תְּלוּיּוֹת
 64 דְּוָקָא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּבְפָרְט
 65 עֲנִיּוֹת זָרְעִים שְׁרׁוּבָם הֵם מִצְוֹת
 66 הַתְּלוּיּוֹת בֶּאֱרֵץ וְקִדְשִׁים שְׁרׁוּבָם הֵם
 67 מִצְוֹת שְׁקִיּוּמָן הוּא בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ.
 68 וּמְמַשְׁיָף, דְּהַנְּהָ כְּתִיב ¹³ כִּי
 69 לֹא עַל הַלְּחָם לְבַדּוֹ יִחְיֶה
 70 הָאָדָם כִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִי ה'
 71 וְגו', כְּלוּמַר, הַחַיּוֹת נּוֹבְעַת מִדְּבַר ה'
 72 הַבוֹרָא וּמַהוּוֹה וּמְקִיִּים אֶת הַנְּבוֹרָא
 73 וְצִרִיף לְהִבִּין הִיתְרוֹן שְׁבַלְחָם
 74 שְׁאוֹתוֹ נֶקֶט הַכְּתוּב לְדוּגְמָא, וְהִלָּא
 75 גַּם הָאָדָם עֲצוּמוֹ נְבָרָא בְּמַאֲמָר
 76 שֶׁל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, כְּמוֹ
 77 שְׁפָתוֹב ¹⁴ נַעֲשֶׂה אָדָם כּוֹ',
 78 וְלָמָּה צִרִיף הָאָדָם לְקַבֵּל
 79 חַיּוּתוֹ מִהַלְּחָם דְּוָקָא וְלֹא
 80 יִשִּׁירוֹת מִדְּבַר ה' (מוֹצֵא פִי ה') כְּפִי
 81 שֶׁלָּחַם קִיּוּם מִדְּבַר ה' וְאִינוּ זְקוּק לְמוֹזוֹן
 82 כְּדִי לְהַתְּקִיִּים [וַיִּתְּרָה מְזָה, בְּעִנְיָן זֶה שֶׁהָאָדָם זְקוּק לְאוֹכַל כְּדִי לְחַיּוּת
 83 יֵשׁ פְּלֵא גְדוֹל עוֹד יוֹתֵר, אֵיף ¹⁵ יֵשׁ בְּכַח הַמַּאֲכָל לְהַחֲיִיתָ אֶת

32 וּפִירוּשׁ הַשְּׁנִי, כְּמַבְאָר בְּכַמָּה
 33 דְּרוּשִׁים ¹⁰ מֵאִמְרֵי חֲסִידוֹת
 34 בְּפִירוּשׁ "אַרְץ אֲכַלְתָּ
 35 יוֹשְׁבֵיָהּ", שֶׁשְׁטַעֲנַתָּם שֶׁל
 36 הַמְּרַגְלִים הִיְתָה שֶׁהַהֲתַעֲסָקוֹת
 37 בְּגִשְׁמִיּוֹת (שֶׁהִיא הַכְּרַחֲתִית לְצוּרָה
 38 קִיּוּם מַצּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת) מְגַשְׁמַת
 39 אֶת הָאָדָם כּוֹ', וְלִכְּנֵן לֹא רָצוּ
 40 לְיִכְנֵס לְאֶרֶץ כְּדִי לְעַסּוֹק
 41 בְּבָרוּר הַדְּבָרִים הַגְּשָׁמִיִּים, הַפְּרֻדַּת הַטּוֹב שֶׁבָּהֶם מֵהַרַע שֶׁבָּהֶם
 42 וְהַעֲלָתוֹ לְקְדוּשָׁה (עַל יְדֵי הַשִּׁמוּשׁ בְּדְבָרִים הַגְּשָׁמִיִּים לְדְבָרִים מוֹתָרִים

הַפְּלִים דְ'תַהוּ', כְּדִלְקָמָן).
 70 (ב) וְהָעֲנִיָּן בְּזֶה, כְּמַבְאָר בְּלִקוּטֵי תוֹרָה' רִישׁ
 71 פְּרָשְׁתְּנוּ ¹² בְּעִנְיָן מַהוּת מְדַרְגַּת אֶרֶץ
 72 יִשְׂרָאֵל. דְּהַנְּהָ, כָּל הַמִּצְוֹת הַמַּעֲשִׂיּוֹת רוּבֵן כְּכּוֹלֵן
 73 תְּלוּיּוֹת דְּוָקָא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּבְפָרְט זָרְעִים
 74 וְקִדְשִׁים. וּמְמַשְׁיָף, דְּהַנְּהָ כְּתִיב ¹³ כִּי לֹא עַל
 75 הַלְּחָם לְבַדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִי ה'
 76 וְגו', וְצִרִיף לְהִבִּין הִיתְרוֹן שְׁבַלְחָם, וְהִלָּא גַּם
 77 הָאָדָם נְבָרָא בְּמַאֲמָר, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב ¹⁴ נַעֲשֶׂה אָדָם
 78 כּוֹ', וְלָמָּה צִרִיף הָאָדָם לְקַבֵּל חַיּוּתוֹ מִהַלְּחָם
 79 דְּוָקָא וְלֹא יִשִּׁירוֹת מִדְּבַר ה' (מוֹצֵא פִי ה') כְּפִי
 80 יֵשׁ בְּכַח הַמַּאֲכָל לְהַחֲיִיתָ אֶת

(7 לז, רע"א. 8) מא, ב. וראה גם מה, ג. 9) ראה גם אוה"ת פרשתנו ע' תנח: "ארץ אוכלת יושבי" היא בחי' כלה שארי ולבבי". (10) ראה אוה"ת שם ע' תקכו. הוספות (בהוצאת קה"ת, תשנ"ז) ס"ע 66. 11) ראה גם מאמרי הצ"צ תרי"ד ע' כא: כמ"ש ארץ אוכלת יושבי' (לפי פי א'). אר"ת להה"מ סקנ"ב. 12) לו, ג. 13) עקב ח, ג. 14) בראשית א, כו. 15) ראה לקו"ת צו יג, ב.

להבין ענין טענת המרגלים

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 אבן זו נופלת קרוב, וכך גם ברוחניות, כאשר הגבוה והנעלה מאד 'נופל',
 2 הנפילה והירידה היא למטה ביותר), פמבאר הענין בכתבי
 3 הארץ¹⁷, ונתבאר בארובה בתורת החסידות, החל
 4 מתורת הפעל-שם טוב¹⁸ ורננו הנקן¹⁹, וכן בדרושי מאמרי
 5 החסידות של רבותינו נשיאינו
 6 שלאחר-יזה, בדורות הבאים אחרי
 7 רבינו הזקן, עד לכבוד-קדושת
 8 מורי-והמי אדמו"ר נשיא
 9 דורנו.
 10 ועל-פי-זה מוכן גודל
 11 המעלה בכניסה לארץ
 12 ישראל כדי לעסוק בענינים
 13 גשמיים, ועד כמה המרגלים שלא
 14 רצו לעשות זאת טעו פיון שעל-
 15 ידי ברור הדברים הגשמיים
 16 שבעולם הזה התחתון ששרשם
 17 מאד נעלה כו', בעולם התהו
 18 שלמעלה מעולם התקון,
 19 נמשך מלמעלה ותגלה למטה אור
 20 נעלה ביותר, שהוא ענין
 21 המשכת והתגלות עצם האור
 22 ד'תהו' כו'²⁰ ולא רק הניצוצות
 23 והתפשטות של האור אלא עצמיות
 24 האור.
 25 אמןם כדי שיומשך ויתגלה
 26 למטה בעולם הזה שבו מקיימים
 27 מצוות מעשיות אור נעלה זה
 28 "עצם האור דתהו" (שאז יתכן
 29 שמצד גודל מעלת האור
 30 יתבטלו הנבראים שבעולם הזה
 31 ממציאותם לגמרי ויחדלו
 32 מלהתקיים), הרי זה דוקא על-
 33 ידי זה שמבררים את
 34 הדברים הגשמיים שבהם
 35 נתלבשו הניצוצין ד'תהו'
 36 כו'²⁰ ועל ידי שמתעסקים בהם
 37 להבירים מותרים לשם שמים ולקיום
 38 המצוות המעשיות, מבררים ומעלים
 39 אותם לקדושה.
 40 אף על זה לגבי עבודה זו של ביור
 41 טענו המרגלים ואמרו "לא
 42 נוכל גו' כי חזק הוא ממנו"²¹, אל תקרי "ממנו", מאתנו אלא
 43 "ממנו", מאתו כו', כביכול (פלפי מעלה הקדוש ברוך הוא

1 האדם, הלא הלחם הוא בחינת צומח שמעלתו ומדרגתו נמוכה
 2 מוז של האדם (והארץ שממנה יוצא הלחם היא בחינת דומם
 3 שמעלתו ומדרגתו נמוכה אפילו ממעלתו ומדרגתו של הצומח), והאדם
 4 הוא בחינת מדבר שנעלה בהרבה מצומח ודומם, ואם כן, איך
 5 יהיה הצומח בחינת מניה
 6 מקור חיות ל'מדבר' שלמעלה
 7 ממנו הרבה].?
 8 אף הענין הוא, כי מוצא פי
 9 ה' שברומם-צומח-חי הוא
 10 ענין הרפ"ח ניצוצין שנפלו
 11 בשבירת הפלים כמבואר בכתבי
 12 הארז"ל שזהו מספר הניצוצות
 13 האלוקיים מעולם התהו שנפלו
 14 למטה ויש לברר ולהעלות אותם
 15 בעבודת הביורים' (ככתוב בספר
 16 'מבוא שער' רבי חיים ויטאל: כי
 17 רפ"ח ניצוצות הם שברי כלים שנפלו
 18 לתהומא רבה... וישראל כשהיו
 19 במצרים העלו משם ר"ב ניצוצות, אבל
 20 פ"ו ניצוצות לתשלום רפ"ח, לא היה
 21 יכול משה רבינו עליו-השלום להוציא
 22 משם מכור הברזל, וזהו ככתוב וגם
 23 ערב ר"ב עלה אתם, ר"ב דייקא ולא
 24 יותר, אבל משה עלה אל האלוקים
 25 לתקן פ"ו ניצוצות אחרים... שכל זה
 26 נרמז במה שאמר יעקב לבניו... ושברו
 27 לבניו, גימטריא פ"ו, אבל ר"ב שלהם
 28 יעלו עמהם, וזה סוד וירדו אחי יוסף
 29 לשבור ב"ר, רצה לומר שלא יישארו
 30 שם רק פ"ו אחרי שיוציאו השברים
 31 משם כמניין ב"ר"), והאדם הוא
 32 מעולם התקון' שלמטה
 33 במדרגה מעולם התהו, ולכן צריך
 34 האדם לקבל חיותו מדומם-
 35 צומח-חי דוקא אף שלאחר
 36 הירידה למטה האדם המדבר' אכן
 37 נעלה מהדומם-צומח-חי, לפי
 38 ששרש הרפ"ח ניצוצין בעולם
 39 התהו הוא מאד נעלה כו'
 40 (שלכן דוקא בגלל שיש להם שורש
 41 גבוה ונעלה מאד נפלו למטה ביותר, פי' דע¹⁶ בתורת החסידות
 42 המשל מנפילת החומה של אבנים, שהאבן שבראש החומה
 43 נופלת רחוק יותר מהאבן הנמצאת בתחתית החומה, וכשהחומה נופלת

(16) לקו"ת פ' ראה יט, ג. (17) לקוטי תורה פ' עקב שם. (18) כתר שם טוב סימן קצד. (19) לקו"ת צו שם. מטות פא, ב. עקב יד, א ואילך. ובכ"מ. (20) ראה גם ד"ה ויהס כלב תרד"ע (המשך תער"ב ח"א ע' תקכא). (21) פרשתנו שם, לא.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 אָמְרוּ²²) לפי פשוטו המרגלים טענו שהעם היושב בארץ חזק "ממנו"
2 כלומר מאתנו, ולפי דרשת חכמינו ז"ל הם התכוונו כלפי מעלה אָפִילו
3 בַּעַל הַבַּיִת הַקְדוּשׁ-בְרוּךְ-הוא בעצמו אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא כְּלָיו
4 מִשָּׁם²³, ולפי פנימיות הדברים ד"קליו" קָאֵי עַל הַפְּלִים
5 ד'תהו' שְׁנִשְׁפְּרוּ כי לא היה
6 ביכולתם ובאפשרותם לקלוט ולהכיל
7 את האורות המרוכבים שהאירו בעולם
8 תהוהו בגילוי ובתוקף וְנִפְּלוּ
9 הַנִּיצוּצוֹת לְמִטָּה אל תוך הדברים
10 הגשמיים כו', ו"בַּעַל הַבַּיִת"
11 קָאֵי הַכוּנָה עַל בְּחִינַת הַתְּקוּן
12 שְׁצִרְיָךְ שעולם התיקון הוא העולם
13 שבו העבודה המוטלת על האדם
14 העוסק בתורה ומצוות היא לְבָרַר
15 ולהעלות לקדושה ולהוֹצִיא אֶת
16 הַנִּיצוּצוֹת (כְּלָיו), ופירוש
17 טענת המרגלים שלא רצו לעבוד
18 עבודה זו ואמרו "אֵין בַּעַל הַבַּיִת
19 יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת כְּלָיו",
20 וְהֵנּוּ²⁴, שְׁאֵין בִּיכְלֵת ה'תְּקוּן'
21 לְבָרַר אֶת הַנִּיצוּצוֹת ד'תהו',
22 לְפִי שְׁהָאוֹרוֹת ד'תְּקוּן' הֵם
23 מוּעָטִים אורות מצומצמים כי הם
24 מלוכשים בכלים וְלִכֵּן הֵם
25 חֲלָשִׁים ולא מאירים בתוקף, וְאֵילוּ
26 הָאוֹרוֹת ד'תהו' הֵם מְרוּבִים,
27 וְלִכֵּן הֵם חֲזָקִים וְתִקְיָם כו'
28 ולכן סברו וטענו המרגלים, בטעות,
29 שאין אפשרות לעסוק בתורה ומצוות
30 בעולם הזה, בארץ ישראל, ולברר את
31 הַנִּיצוּצוֹת שִׁנְפְּלוּ מְעוֹלֵם הַתְּהוֹה.
32 ג) אַף עַל זֶה כְּתוּבָה וּבִתְנוּכָה
33 לְטַעֲנָה זו של המרגלים נֶאֱמַר²⁵
34 וַיְהִי כַּלְבֵּי אֶת הָעָם אֶל מִשָּׁה,
35 וַיֹּאמֶר עֲלֵה נַעֲלָה וַיִּרְשָׁנוּ
36 אֶתְּהוֹ כִּי יָכוֹל נֹכַח לָהּ, הֵנּוּ,
37 שְׂיִכּוּלִים לְבָרַר אֶת הַנִּיצוּצוֹת
38 ד'תהו' כו' ולמרות ש'תהו' נעלה
39 מ'תִּקְוִן', והאורות ד'תהו' חזקים
40 והאורות ד'תִּקְוִן חלשים, למעשה כן
41 יש ביכולת בני ישראל להיכנס לארץ
42 ולעסוק בעבודת הבירורים, כפי

וּבְהִקְדָּים הַדִּיּוּקִים והשאלות בַּפְּסוּקִים זֶה²⁶, מֵהוּ אֹמְרוּ מדוע
אומר הכותב (וַיְהִי כַּלְבֵּי אֶת הָעָם) אֶל מִשָּׁה, דְּלִכְאוּרָה
הַיְהוּ-לִיָּהּ-לְמִימַר היה לו לומר רק "וַיְהִי כַּלְבֵּי אֶת הָעָם". וְגַם
צִרְיָךְ לְהַכִּין, מֵהוּ אֹמְרוּ "כִּי
יָכוֹל נֹכַח לָהּ", לְאַחֲרֵי
שְׁפָרַר אֹמַר "עֲלֵה נַעֲלָה
וַיִּרְשָׁנוּ אֶתְּהוֹ" ולכאורה יש כאן
כפל ויתור לשון שלא לצורך?
וְהֵעֲנִין בְּזֶה²⁷, דְּהִגָּה, הַסְּפָה
לְכַף שְׂבִמְדוֹת ד'תהו' הִיָּתָה
שְׂבִירַת הַפְּלִים כו' (וְעַד כְּדֵי
כִּף שִׁישׁ נְתִינַת מְקוֹם לְטַעֲנַת
הַמְּרַגְלִים שְׁלֹא-תִרֶי-זֶה שׁוּב
"אֵין בַּעַל הַבַּיִת יָכוֹל לְהוֹצִיא
אֶת כְּלָיו" ולפי דבריהם אי אפשר
לעסוק בעבודת הבירורים), הִרִי זֶה
לְפִי שְׂהִמְדוֹת ד'תהו' הִיוּ
בְּבִחִינַת יְשׁוּת כו'²⁸ וכל אחת
מהמידות היתה בחזק ובתוקף,
שְׁהוּא עֲנִין הַתְּפַעְלוּת הַמְּדוּת
בְּאוֹפֵן שֶׁל הַתְּרַגְּשׁוֹת
וְהַתְּלַהֲבוֹת וְרַעַשׁ כו' כפי
שוראים במוחש בנפש האדם שכאשר
האדם מתרגש ומתלהב, המידות
והרגש שבלבו הם בתוקף ובהתגברות
גדולה, וכיוון שהמידות דתהו היו
בתוקף ובחזק רב, הכלים לא יכלו
לקלוט ולהכיל אותם ונשברו. וְזֶהוּ
שְׁאֹמְרוּ הַמְּרַגְלִים²⁹ אָפְסֵי כִּי
עַז הָעָם גו' כִּי חֲזָק הוּא גו',
שְׁהוּא לְפִי הַמְּשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִית של
הדברים עֲנִין תוֹקֵף הַמְּדוּת
ד'תהו' ולפי הטענה והטעות של
המרגלים אין אפשרות ויכולת לברר
מידות חזקות ותקיפות כל כך, אבל
האמת היתה כדברי כלב בן יפונה
שלבני ישראל כן ניתנו הכוחות לברר
את הַנִּיצוּצוֹת תהוהו שִׁנְפְּלוּ לְמַטָּה.
וְלִכֵּן, כִּיוֵּן שִׁסִּיבַת הַשְּׂבִירָה הִיָּתָה
הַתּוֹקֵף וְהִישׁוּת של המידות הַעֲצָה
כְּדֵי לְבָרְרֵם הִיא לְפַעוּל

תְּקָרִי כו', כְּבִיכּוֹל (כְּלָפִי מַעֲלָה אָמְרוּ²²) אָפִילו
בַּעַל הַבַּיִת אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא כְּלָיו מִשָּׁם²³,
ד"קליו" קָאֵי עַל הַפְּלִים ד'תהו' שְׁנִשְׁפְּרוּ וְנִפְּלוּ
הַנִּיצוּצוֹת לְמִטָּה כו', ו"בַּעַל הַבַּיִת" קָאֵי עַל
בְּחִינַת הַתְּקוּן שְׁצִרְיָךְ לְבָרַר וּלְהוֹצִיא אֶת
הַנִּיצוּצוֹת (כְּלָיו), ופירוש "אֵין בַּעַל הַבַּיִת יָכוֹל
לְהוֹצִיא אֶת כְּלָיו", הֵנּוּ²⁴, שְׁאֵין בִּיכְלֵת ה'תְּקוּן'
לְבָרַר אֶת הַנִּיצוּצוֹת ד'תהו', לְפִי שְׁהָאוֹרוֹת
ד'תְּקוּן' הֵם מוּעָטִים וְלִכֵּן הֵם חֲלָשִׁים, וְאֵילוּ
הָאוֹרוֹת ד'תהו' הֵם מְרוּבִים, וְלִכֵּן הֵם חֲזָקִים
וְתִקְיָם כו'.

ג) אַף עַל זֶה נֶאֱמַר²⁵ וַיְהִי כַּלְבֵּי אֶת הָעָם אֶל
מִשָּׁה, וַיֹּאמֶר עֲלֵה נַעֲלָה וַיִּרְשָׁנוּ אֶתְּהוֹ כִּי
יָכוֹל נֹכַח לָהּ, הֵנּוּ, שְׂיִכּוּלִים לְבָרַר אֶת
הַנִּיצוּצוֹת ד'תהו' כו'. וּבְהִקְדָּים הַדִּיּוּקִים בַּפְּסוּקִים
זֶה²⁶, מֵהוּ אֹמְרוּ (וַיְהִי כַּלְבֵּי אֶת הָעָם) אֶל
מִשָּׁה, דְּלִכְאוּרָה הַיְהוּ-לִיָּהּ-לְמִימַר רק "וַיְהִי כַּלְבֵּי
אֶת הָעָם". וְגַם צִרְיָךְ לְהַכִּין, מֵהוּ אֹמְרוּ "כִּי
יָכוֹל נֹכַח לָהּ", לְאַחֲרֵי שְׁפָרַר אֹמַר "עֲלֵה נַעֲלָה
וַיִּרְשָׁנוּ אֶתְּהוֹ".

וְהֵעֲנִין בְּזֶה²⁷, דְּהִגָּה, הַסְּפָה לְכַף שְׂבִמְדוֹת
ד'תהו' הִיָּתָה שְׂבִירַת הַפְּלִים כו' (וְעַד
כְּדֵי כִּף שִׁישׁ נְתִינַת מְקוֹם לְטַעֲנַת הַמְּרַגְלִים
שְׁלֹא-תִרֶי-זֶה שׁוּב "אֵין בַּעַל הַבַּיִת יָכוֹל לְהוֹצִיא
אֶת כְּלָיו"), הִרִי זֶה לְפִי שְׂהִמְדוֹת ד'תהו' הִיוּ
בְּבִחִינַת יְשׁוּת כו'²⁸, שְׁהוּא עֲנִין הַתְּפַעְלוּת
הַמְּדוּת בְּאוֹפֵן שֶׁל הַתְּרַגְּשׁוֹת וְהַתְּלַהֲבוֹת וְרַעַשׁ
כו'. וְזֶהוּ שְׁאֹמְרוּ הַמְּרַגְלִים²⁹ אָפְסֵי כִּי עַז הָעָם
גו' כִּי חֲזָק הוּא גו', שְׁהוּא עֲנִין תוֹקֵף הַמְּדוּת
ד'תהו'. וְלִכֵּן, הַעֲצָה כְּדֵי לְבָרְרֵם הִיא לְפַעוּל
כְּלִישׁוֹת הַמְּדוּת, שְׂיִהְיֶה בְּהֵם עֲנִין הַבְּטוּל. וְזֶהוּ

(22) פירש"י עה"פ. (23) סוטה לה, א. (24) ראה אוה"ת פרשתנו ע' תנא. (25) פרשתנו שם, ל. (26) ראה גם רד"ה ויהס כלב הנ"ל (שם ע' תקיר). (27) ראה גם סד"ה ויהס כלב הנ"ל (שם ע' תקכג ואילך). (28) ראה גם המשך תע"ב שם ע' תסו ואילך. (29) פרשתנו שם, כח-לא.

להבין ענין טענת המרגלים

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 הביטול של (ענין תוקף המידות של) העם הוצרך להיות על-ידי כלב
 2 שהיה אחד משנים עשר המרגלים, פי האופן היותר טוב הדרך הטובה
 3 ביותר לבטל את דברי המרגלים הוא על-ידי אחד מהם
 4 גופא עצמם, על-דרך מאמר רז"ל³² מינה ובה אבא לשדיה
 5 ביה נרגא ופירש רש"י: "אבא, יער.
 6 מעצמו של יער ייכנס בתוך הגרון
 7 להיות בית יד ויקצו בו את היער".
 8 וגם, לפי שקלב היה ממוצע
 9 שהיה ביכולתו לפעול חיבור בין
 10 משה אל כל העם, פי³³ כלב
 11 בגימטריא 'אליה'
 12 ובגימטריא ב"ן³⁴, כאשר שם
 13 הוי' כתוב במילוי אותיות ה"א, היינו
 14 יו"ד, ה"ה, ו"ו, ה"ה הגימטריא של
 15 האותיות הללו היא ב"ן (52) וידוע
 16 שאליה היה בחינת ב"ן³⁵
 17 דמ"ה³⁶, בשם מ"ה עצמו, ענין
 18 הביטול, משה רבינו הוא פנימיות שם
 19 מ"ה והביטול שלו הוא ביטול פנימי,
 20 ואילו אליהו הוא חיצוניות שם מ"ה
 21 חלק הב"ן שבמ"ה, ולכן הביטול שלו
 22 לא הגיע לביטול של מדריגת משה,
 23 וכיוון שכלב היה בחינת אליהו היה
 24 בכוחו להיות 'ממוצע' הפועל חיבור
 25 בין העם ומשה רבינו ולכן היה
 26 ביכולתו לחבר את העם אל
 27 משה, להמשיך בהם בעם
 28 בחינת הביטול לאלוקות שנובעת
 29 ממשה כו'.

1 חלישות המדות, שיהיה בהם ענין הביטול של מציאותם. וזהו
 2 ויהם גו', לשון שתיקה, וידוע ששתיקה כאשר האדם לא מבטא
 3 את עצמו כלל הוא ענין הביטול של המציאות שלו, דהינו שפעל
 4 כלב בן יפונה בכך שהשתיק את העם חלישות וביטול המדות ואת
 5 המידות החלשות כן אפשר לברר
 6 ולהעלות.
 7 והנה, ענין הביטול של המידות
 8 שלא יהיו בהתפעלות ובהתלהבות
 9 גדולה אלא בחלישות נעשה על-
 10 ידי המשכת והתגלות המוחין
 11 הארת והשפעת השכל על הרגש,
 12 וכפי שראים בפועל בטבע האדם
 13 שמי שהוא בעל מוחין יותר,
 14 אזי התפעלות המדות של אותו
 15 אדם היא בחלישות יותר, פי
 16 כללות טבע המוחין הוא
 17 בבחינת מנוחה והתישבות
 18 ולא התפעלות והתרגשות, וכמו
 19 שאמרו בזהר ש"חכמה סתימא'
 20 (החכמה העלומה) היא שקטה ונמצאת
 21 במקומה כמו יין טוב על שמריו, וזהו
 22 שאמרו "סבא דעתיה סתים,
 23 פחמר טב דשקית ושיקד"
 24 כו'³⁰, הזקן דעתו עלומה כיון טוב
 25 ששקט ורגוע שלכן היתה
 26 השבירה של הכלים בעולם התווה
 27 רק במדות ולא במוחין³¹
 28 שכאמור מטבעם הם ברוע
 29 ובהתיישבות ולכן לא היו בתוקף
 30 ובחזק שלמעלה מיכולת הכלים
 31 להכיל.
 32 וזהו מה שנאמר (ויהם כלב
 33 גו') אל משה, שפעולת
 34 הביטול במדות שפעל כלב על ידי
 35 שהשתיק את העם היא על-ידי
 36 החבור של העם אל משה,
 37 בחינת החכמה אותיות כוח"מה,
 38 שם מ"ה כאשר שם הוי' כתוב במילוי אותיות אל"ף, היינו יו"ד, ה"א,
 39 ואי, ה"א הגימטריא של האותיות הללו היא מ"ה (45), שיש בו בשם
 40 מ"ה הכח לפעול הביטול במדות ד'תהו' (כי 'מה' מורה על ביטול
 41 כמו שאמרו משה ואהרן על עצמם "ונחנו מה"). וענין זה של פעולת

(30) זח"ג קכח, ב. (31) ראה עץ חיים שער ח (שער דרושי נקודות) פ"ב. תו"א קי, ד. קיח, ג. ובכ"מ. (32) סנהדרין לט, ב. הובא בתניא פ"א (לט, ב). (33) ראה גם אוה"ת פרשתנו הוספות ע' 52 (בהוצאת קה"ת, תשנ"ז). (34) עץ חיים שער מח פ"ד. (35) פרי עץ חיים שער הק"ש פ"ח. מאורי אור א, קמא. (36) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"ב ע' תתקנו. תקס"ו ח"א ע' קעח ואילך.

שבת פרשת שלח, מבה"ח תמוז, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 העבודה, נְעִשִׂית עַל־יְדֵי הַבְּטוּשׁ כּוֹי' שְׁגוּרִים בִּטּוּל כְּלָלִי, כַּמְבָאָר 38
 2 בַּתְּנִינָא⁴¹ שְׁפָאָשׁר מִשֶּׁה אָמַר לָהֶם בְּפִרְשֵׁי הַמְּרָגְלִים אֵיךְ 39
 3 שְׁקִצָּף ה' עֲלֵיהֶם וְכוּי', הִנֵּה כְּשִׁשְׁמַעוּ דְּבָרִים קָשִׁים אֱלוֹ, 40
 4 נִכְנַע וְנִשְׁבַּר לָפָם בְּקִרְבָּם כּוֹי' וּנְפַעַל בָּהֶם הַבִּטּוּל הַכְּלָלִי (וזה לשון 41
 5 רבנו הזקן בתניא שם: "יכמו שמצינו
 6 דבר זה מפורש בתורה גבי מרגלים
 7 שמתחלה אמרו כי חזק הוא ממנו, אל
 8 תקרי ממנו כו' שלא האמינו ביכולת ה'
 9 ואחר כך חזרו ואמרו הננו ועליו וגו'
 10 ומאין חזרה ובאה להם האמונה
 11 ביכולת ה' הרי לא הראה להם משה
 12 רבנו עליו-השלום שום אות ומופת על
 13 זה בינתיים רק שאמר להם איך שקצף
 14 ה' עליהם ונשבע שלא להביאם אל
 15 הארץ ומה הועיל זה להם אם לא היו
 16 מאמינים ביכולת ה' חסיו-שלום לכבוש
 17 ל"א מלכים ומפני זה לא רצו כלל
 18 ליכנס לארץ אלא וודאי מפני שישראל
 19 עצמן הם מאמינים בני מאמינים רק
 20 שהסטרא-אחרא המלוכשת בגופם
 21 הגביה עצמה על אור קדושת נפשם
 22 האלוהית בגסות רוחה וגבהותה
 23 בחוצפה בלי טעם ודעת ולכן מיד
 24 שקצף ה' עליהם והרעים בקול רעש
 25 ורוגז עד מתי לעדה הרעה הזאת וגו'
 26 במדבר הזה יפלו פגריכם וגו' אני ה'
 27 דברתי אם לא זאת אעשה לכל העדה
 28 הרעה הזאת וגו' וכשמעו דברים
 29 קשים אלו נכנע ונשבר לבם בקרבם
 30 כדכתיב ויתאבלו העם מאד וממילא
 31 נפלה הסטרא-אחרא מממשלתה וגבהותה וגסות רוחה"). אף זֶהוּ הַבִּטּוּל 68
 32 והשכירה שעל-ידיה עֲדִין בְּאֹפֶן מְקִיף מִלְמַעְלָה שֶׁלֹא חוֹדֵר לִכֹּל 69
 33 הַפְּרִטִים שֶׁל מַהוּת וּמְצִיאוֹת הָאֵדָם כּוֹי'. וְכֵדִי שִׁיחִיָּה בְּאֹפֶן פְּנִימִי 70
 34 וְהַבִּטּוּל יַחְדוּר בְּפִנְיִמִיּוֹת לִכֹּל פֶּרֶט מְצִיאֹת הָאֵדָם, הָרִי זֶה עַל־יְדֵי 71
 35 הַתְּבוּנָנוֹת פְּרִטִית, בְּאֹפֶן שְׁכָל פְּרִט בְּשִׁכָל שְׁנוּעַ לְהַחֲלִישׁ אֶת 72
 36 הַמִּידוֹת וּלְפַעוֹל בָּהֶם בִּטּוּל מְבָרָר פְּרִט מְסוּיִם בְּמִדָּה, וְעַד שֶׁנִּעְשֶׂה 73
 37 בִּסְטוּפֵי שֶׁל דָּבָר הַבְּרִיר בְּכָל פְּרִטֵי הַמִּידוֹת כּוֹי'⁴² כְּמַבּוּאָר לְעִיל. 74

1 חֲלִישוֹת פְּלָלִית בְּמִידוֹת שֶׁלֹא יִהְיוּ בְּמִצִּיאוֹת חֻזְקָה וְתִקְיָה, שְׁזָהוּ עֲנִין 1
 2 "כִּי יָכוֹל נוֹכַל לָהּ" הַיְכוּלַת הַכְּלָלִית לְרֶשֶׁת אֶת הָאֵרֶץ, אֲלֵא 2
 3 שְׁפַעוּלַת הַחֲלִישוֹת הַפְּלָלִית הַיָּא רַק הַתְּחַלַּת הָעֲבוּדָה שֶׁלֹב 3
 4 רָאשׁוֹן בְּעֲבוּדַת ה', וְכִמּוֹ הַתְּנַחָה הַחֲלֻטָה וְהַסְכְּמָה נִפְשִׁית הַפְּלָלִית 4
 5 שְׁצָרִיף יְהוּדִי לְהִיּוֹת כְּלָפִי 5
 6 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּעֲבָדָא קָמִי 6
 7 מְרִיָּה³⁷, כְּעַבֵּד בְּפִנֵי אֲדוֹנֵי, הֵינְנו 7
 8 בְּבִטּוּל מוֹחֲלֵט, וְכִדְבָרֵי פְּלָב 8
 9 "אִם חִפֵּץ בְּנֹו ה' גו' אֵף בַּה' 9
 10 אֵל תִּמְרְדוּ" גו'³⁸, כְּלוּמַר, 10
 11 בְּשֶׁלֶב רָאשׁוֹן יֵשׁ לְהַפְסִיק אֶת הַמִּידוּה, 11
 12 חֵס וְשִׁלּוּם, כְּנִגַּד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא 12
 13 וְלִקְבֹּל עוֹל מַלְכוּת שְׁמִים כְּמוֹ עַבֵּד 13
 14 הַמִּקְבֵּל אֶת עוֹל אֲדוֹנָיו וְזוֹהִי 14
 15 הַחֲחֻלְטָה הַכְּלָלִית הַזֹּו שְׁפַעוּלַת 15
 16 חֲלִישוֹת כְּלָלִית בְּתוֹקֶף הַמִּידוֹת 16
 17 הַהֶקְדָּמָה לְבְּרִיר בְּאֹפֶן שֶׁל 17
 18 הַתְּלַבְּשׁוֹת בְּכָל פְּרִט כּוֹי', 18
 19 שְׁזָהוּ תְּכָלִית הָעֲבוּדָה 19
 20 וְהַשְּׁלִימוֹת שֶׁלֹא יִישָׁר שׁוּם פֶּרֶט 20
 21 לֹא מְבוּרָר. 21
 22 וְעַל־דֶּרֶךְ שֶׁהַתְּחַלַּת הָעֲבוּדָה 22
 23 כְּאִשֶׁר הָאֵדָם נִמְצָא בְּשֶׁלֶב הָרָאשׁוֹן 23
 24 בְּעַבּוּדַת ה' הַיָּא בְּאֹפֶן שֶׁל 24
 25 "מְשֻׁכְּנִי" גו'³⁹, כְּלִשׁוֹן הַכְּתוּב 25
 26 בְּשִׁיר הַשִּׁירִים שְׁבִנֵי יִשְׂרָאֵל מִבְּקָשִׁים 26
 27 מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא "מִשְׁכְּנֵי אַחֲרִין 27
 28 נִרְצָה" שְׁזָהִי הַתְּעוּרָרוֹת 28
 29 פְּלָלִית מְלַמְעָלָה מִצַּד הַקְּדוּשׁ- 29
 30 בְּרוּךְ-הוּא כּוֹי', כְּפִי שֶׁהִיָּה בַּעַת 30
 31 יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁהִיָּתָה עַל יְדֵי גִילּוֹי מִלְמַעְלָה לְמַטָּה וְאַחֲר־כֵּן בְּאֵה 31
 32 הָעֲבוּדָה דְּסִפְרִית הָעוֹמֵר בְּמִשְׁפָּח מ"ט יָמִים, שְׁבָהֶם 32
 33 מְבָרָרִים כֹּל יוֹם פֶּרֶט אַחַד מֵהַמִּידוֹת עַד שֶׁמְבָרָרִים כָּל פְּרִטֵי ז' 33
 34 הַמִּידוֹת הַמְּנוּיֹוֹת לְעִיל כּוֹלֵל גַּם סִפְרִית הַמַּלְכוּת כְּפִי שְׁכָלוֹלוֹת ז' 34
 35 מְזוּו, הַחֵל מ'חֲסֵד שְׁבַחֲסֵד וְאַחֲר־כֵּן 'בְּבוּרָה שְׁבַחֲסֵד' וְכֵן הֵלָא עַד 35
 36 'מַלְכוּת שְׁבַמְלָכוֹת' שְׁמִסְפָּרָם מ"ט⁴⁰. 36
 37 וְהַעֲנִין בְּזָה, שֶׁהַחֲלִישוֹת הַפְּלָלִית שֶׁל הַמִּידוֹת, שֶׁהִיָּה הַתְּחַלַּת 37

(37 ראה שבת י, א. 38) פרשתנו יד, ח"ט. 39) שה"ש א, ד. וראה ד"ה משכני באוה"ת שה"ש ח"א ע' נט ואילך. ד"ה הנ"ל תרנ"ה (סה"מ תרנ"ה ע' קעב ואילך). ובכ"מ. 40) סה"מ תרנ"ה שם. ובכ"מ. 41) ספכ"ט (לו, ב ואילך). 42) חסר הסיום (המו"ל).